

Eesti Kunstiakadeemia
Disainiteaduskond
Keraamika osakond

Anette Aas

PETRICHOR

Bakalaureusetöö

Juhendaja: Prof. Urmas Puhkan

Tallinn 2023

Lõputöö idee formuleerimine algas tegelikult lihtsalt kriitseldamisest – kandsin paberile kõikvõimalikud mõtted ja ideed, mis mul pähe tulid ning mängisin erinevate kujunditega. Üsna kiiresti avastasin, et mind võlub vihmatilga kuju ja kujund. See viis mind omakorda vihma tähenduse ja olemuse kohta süvenenumalt lugema ja uurima ning mõistsin, et see on teema, millega soovin edasi minna.

Kui mult küsitakse, et kes mind inspireerivad, siis jään vastusega tihti hätta. Eelkõige inspireerib mind minu enda areng ja mu varasem looming ning mõte sellest, et kuidas ma seekord midagi edasi võiksin arendada või teisiti teha. Seetõttu tundus mulle ainuõige ka oma lõputöös varasemast loomingust lähtuda. Kuigi kõik ülikooli ajal tehtud praktilised tööd olid omamoodi põnevad, siis kõige sügavama mulje jätsid mulle suure vormiga töötamine ja kipsiga vormi paljundamine. Soovisin neid kahte tehnikat kasutada ja võimalusel omavahel ühendada ning sellest algaski mu töö praktilise poole teostus. Kõik minu varasemad tööd on olnud väga praktilised ja pigem tarbekunsti valdkonda kuuluvad, kuid selle tööga oli mul soov ennast veidi proovile panna ja oma mugavustsoonist välja tulla ning katsetada midagi, mis oleks rohkem skulpturaalne ja esteetiline. Minu varasematest töödest on näha, et mulle on muljet avaldanud vormi või eseme kordused, mida võib näha näiteks minu töödes “Mina olin siin” (lisa 1) või “Mitte katki” (lisa 2.) Mõlemas töös on kasutatud suuremal või vähemal määral korduvaid elemente. Kasutasin kordusmotiivi ära ka oma lõputöös ja ühendasin selle suurvormi ehitamise tehnikatega. Lisaks leian oma teoses teatud sarnasusi Anu Rank-Soansi töödega. Ka tema on oma loomingus kasutanud seda üldtundult teadaolevat veetilga kuju. Tema on seda vormi põhiliselt kasutanud tarbeesemete juures ja valmistanud sellest vaase ja anumaid, mille komplektid veetilgast veel omakorda uusi kujundeid moodustavad.

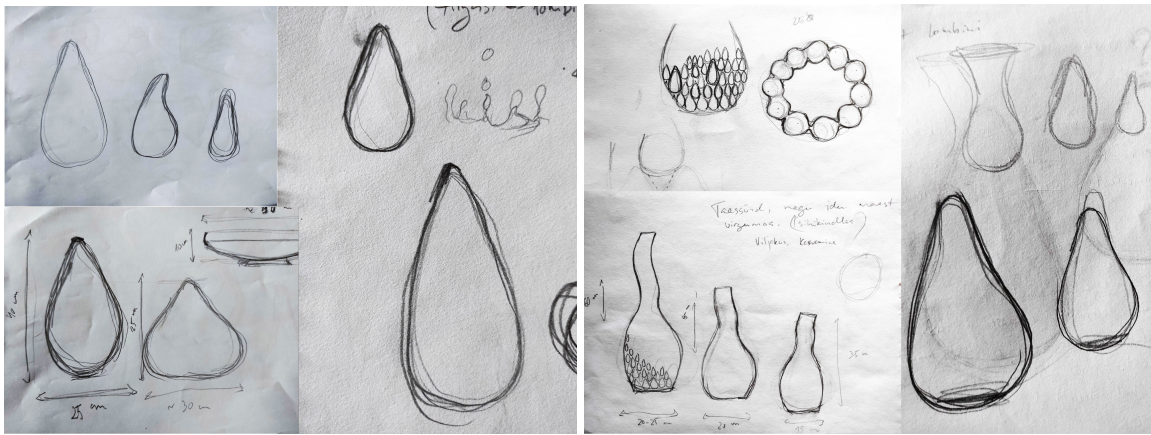

Lisa 1: Teos “Mina olin siin”
näituselt Koha(lik)

Lisa 2 Teos “Mitte katki” näituselt Kaasnähtused

Minu lõputöö mõttearendus algas joonistustest. Kriiteldustest paberil sündis palju kujundeid ja vorme, millest kõige enam kõnetas mind (vihma)tilga vorm ja selle juurde kuuluv tähendusväli. (Lisa 3) Vihm võib sümboliseerida nii kurbust, kui masendust, sest vihmane ilm võib tunduda sünge ja väsitav. Kui taevas on kaetud hallide pilvedega, siis tundub maailm tihti röske ja masendav. Kuid vihm on ka helgem tähendus, mida ma oma tööga edasi loodan anda. Vihm on puhastav – see on kui palsam maale ja inimese kehale ja vaimule. Vihmaga kaasnev valge müra mõjub rahustavalt ja lõdvestavalt. See blokeerib muu segava müra, tänu millele saame keskenduda rohkem loomisele ja puhkamisele.

(Lisa 3: Kriiteldused joonistusblokist)

Oma tööga soovin kujutada tärkamist ja uut algust. Vormi põhikuju on justkui tärkav taim või pung, mis on kaetud vihmapiisartega. Need kallistavad värsket ja õrna uut algust, mis peab hakkama võitlema ümbritseva karmi maailmaga. Vesi on elu algus ja need tilgad äratavad ellu selle taime. Teose nimeks valisin “Petrichor,” sest see tähendab vihma lõhna. See lõhn tekib siis kui kuivale maapinnale langeb vihm ja sellest tekib keemiline reaktsioon. Minule seondub see lõhn tavaliselt looduse ärkamisega, samamoodi nagu ka mu teos.

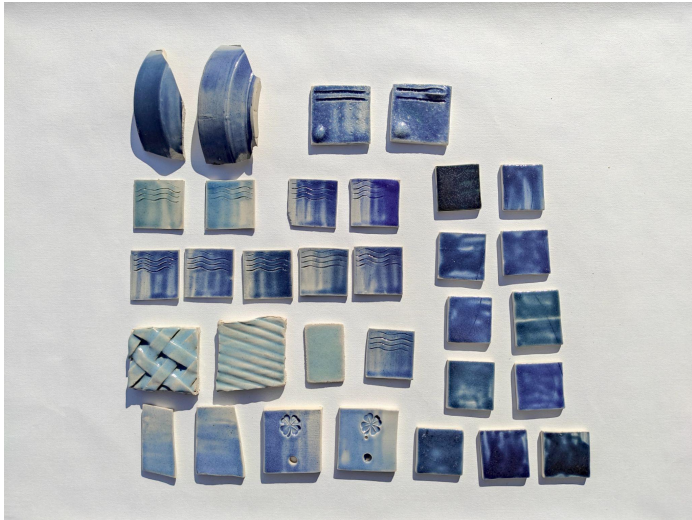
Idee teostus oli alguses minu jaoks väga segane ja arusaamatu. Mul oli peas küll kujutluspilt, milline töö võiks lõpuks välja näha, aga see tee selleni, oli üpris hägune. Minu esimene idee oli kasutada kipsivormi ja sellega paljundada üldtuntud tilga kuju vihmatilga tähenduses (sest tegelikult on vihmatilg hoopis ümar või oakujuline). Nendest paljundatud tilkadest plaanisin ehitada anuma, justkui tellistest seinast. Kuid kiirelt sai selgeks, et see pole kõige praktilisem valmistusviis. Selle asemel sai esimeseks katsetuseks ehitada anum ribadest. Plaanis oli kaheseinaline anum ja ribadest ehitamise ajal vormida välja tilgad. Kuid peale üht kuud sellises tehnikas ehitamist mõistsin, et sellega ei jõua ma kuhugi. Eesolev töö

tekitas minus rohkem pahameelt ja viha, kui elevust ja soovi edasi töötada. Kooliga ette võetud Barcelona reisi tõttu pidin töö panema pausile ja tegin seda hea meelega teades samas, et niimoodi edasi minnes ma kaugele ei jõua. Kuid keskkonnavaheetus tõi uusi mõtteid ja värsket hingamist. Reisilt tagasi tulles oli mul selge ka uus teostusviis. Uueks plaaniks sai ehitada ribadest anum ja selle peale liimida kipsvormide abil tehtud tilga kujutised ning hiljem lõigata töö asuurseks nendest kohtadest kus tilkasid polnud. Selle teostusega ma ka edasi läksin ja olin tulemusega väga rahul. Tuli tagasi motivatsioon ja tahe seda tööd valmistada ning sellest tehnikas mu lõputöö lõpuks valmis. Isegi kui esimene katsetus selles tehnikas hävis, siis sain sellest lihtsalt õppida ja järgmise paremini teha. (Lisa 4)

(Lisa 4: Hävinenud katsetus)

Glasuuri valikuga jäin selle teose puhul ehk siiski turvalisse tsooni, valides veidi ettearvatava sinise glasuuri. Kuid tunnen, et see toon ja läbipaistvus, mille ma katsetamise teel saavutasin, sobib teosele hästi, andes edasi minu kavatsetud tunnet ja olemust. Glasuuri töötasin välja tehnoloogia kursuse ajal ja võtsin baasiks Hennesy Seladoni glasuuriretsepti ning arendasin seda edasi, et saavutada soovitud sinine toon. Selle tulemuseni jõudsin kasutades kolmnurga meetodit, kus iga kolmnurga ühes nurgas oli üks oksiid, mis keskel segunema hakkasid. Hiljem tuli neid katsetusi ka edasi teha, sest hilisematel proovidel ei suutnud ma saavutada sama tooni. (Lisa 5) Lõpptulemuseks tuli õrnalt läbikumav sinine glasuur, mis meenutab sügavat vett. (Lisa 6 retsept)

(Lisa 5: Kõik selle projekti käigus tehtud glasuuri proovid.)

Hoolimata sellest, et lõputöö protsess on olnud pikk ja aeganõudev, siis olen lõpptulemusega rahul. See töö panin mind igatpidi proovile. Olen uhke selle üle, et seadsin endale väljakutseks teha midagi kontseptuaalsemat kui tavaliselt. Kuna see protsess venis päris pikalt ja sisaldas palju iseseisvat töötamist, õpetas see mulle järjepidevust ja oskust ennast motiveerida ka siis, kui motivatsioon vahepeal ära kaob. Tavaliselt kipun olema üsna kärsitu ja mõte sellest, et suutsin ühe ja sama tööga tegeleda peaaegu terve aasta järjest andis mulle kindlasti enesekindlust juurde ka tuleviku väljakutsete osas. Tulevikus sooviksin lõputöö tehnikat veel edasi arendada ja veelgi suuremaid vorme katsetada, et näha, kuidas ja millist efekti selle teosega veel saavutada on võimalik.

(Lisa 6) Minu Seladoni glasuuri retsept:

Põldpagu FFF 39%

Kvarts 30%

Grolleg Kaoliin 11%

Dolomiit 10 %

Wollastoniit 10%

CoO 0,3%

CuO 0,6%

MnO (tumedam) 0,3 %

(Foto lõputööst)

Kasutatud kirjandus:

[When It Rains, It Pours: The Surprising Symbolism Of Rain \(subconsciousservant.com\)](#)

[Petrichor - Met Office](#)